

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

Бекітемін
Ғылыми кеңес төрағасы
ҚарMTY Рectorы
Газалиев А.М.

«___» _____ 20__ ж.

МАГИСТРАНТТАРҒА АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)

KBZh 5305 «Көліктегі басқару жүйелері» пәні бойынша

KB3Көлікті басқару модулі

6M090100 – «Көлікті пайдалану және жүк қозғалысы мен тасымалдауды ұйымдастыру» мамандығының магистранттары үшін

Жол – көлік факультеті

А.Н. Данияров атындағы «Өнеркәсіптік көлік» кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Оқу бағдарламасы әзірленген: т.ғ.д., профессор Балгабеков Төлеу
Кунжолович.

А.Н. Данияров атындағы өнеркәсіптік көлік кафедрасының отырысында
талқыланған.

№ _____ хаттама « ____ » _____ 20__ ж.

Кафедра меңгерушісі _____ « ____ » _____ 20__ ж.

ЖКИ оқу-әдістемелік кеңесімен мақұлданған

№ _____ хаттама « ____ » _____ 20__ ж.

Төраға _____ « ____ » _____ 20__ ж.
(қолы) (аты-жөні)

КТ және ЛЖ кафедрасымен келісілген _____

Кафедра меңгерушісі _____ Кабикенов С.Ж. « ____ » _____ 20__ ж.
(қолы) (аты-жөні)

Оқытушы туралы мәліметтер және байланыс ақпараттары

Балгабеков Толеу Кунжолович – техника ғылымының докторы,
«Өнеркәсіптік көлік» кафедрасының профессоры

Өнеркәсіптік көлік кафедрасы ҚарМТУ бірінші корпусында (Б. Мира,
56) орналасқан, 121 ауд., байланыс телефоны 56-75-98 доб. 2051.

Пәннің еңбек сыйымдылығы

Окумерзімі	Семестр	Кредиттер саны	Сабақтардың түрі				МӘЖ сағаттар саны	Жалпы сағаттар саны	Бақылау түрі	
			қосылған сағаттар саны			ОМӨЖ сағаттарының саны				барлығы сағаттар саны
			лекциялар	практикалық сабақтар	зертханалық сабақтар					
2	2	3	30	-	-	30	60	30	90	Емтихан

Пәннің сипаттамасы

«Көліктегі басқару жүйелері» пәні 6М090100 «Көлікті пайдалану және жүк қозғалысы мен тасымалдауды ұйымдастыру» мамандығы үшін кәсіптік пәндердің циклына кіреді және міндетті компоненті болып табылады.

Пәннің мақсаты

«Көліктегі басқару жүйелері» пәнінің мақсаты - білім алу саласындағы көліктегі негізгі бағыттарын жүйелерінің тасымалдау процесін басқару.

Пәннің міндеттері

Берілген пәнді оқу нәтижесінде студенттер міндетті:

түсінігі болуы тиіс:

- көліктегі қазіргі тенденциялары туралы басқару жүйелерін пайдалану;

Білуі тиіс:

- теориялық және тәжірибелік негіздерінің басқару тасымалдауға арналған көлік жүйелерін дамытуды;

- басқару жүйелерін пайдалану көлік жұмысын қолдануға негізделген озық технология мен техниканы басқару жүйелерінің жалпы принциптері;

- жекелеген көлік объектілерін ескере отырып, автоматтандырылған басқару жүйесін қолдануды;

- теориялық негіздері бойынша өндірістік үдерістерді оңтайландыру, демек, бүкіл кешеніне кіретін технологиясын, олардың жұмысының экономикалық тиімділігін ескере отырып, кезіндегі жоспарлы тапсырмаларын орындау;

Білу:

- есептеу және талдау прогрессивті нормалар мен техникалық– экономикалық көрсеткіштері процесін ұйымдастыру көліктегі тасымалдауды;
- экономикалық тиімділігі енгізілетін технологиялар жүйелерін басқару, көлік объектілерінде және көлік желісін анықтау.

Пререквизиттер

Осы пәнді оқу үшін келесі пәндерді (көрсететін бөлімдер (осы)) меңгеру қажет:

Пәні	Бөлімнің атауы (тақырыбы)
1. Информатика	Теориялық информатика негіздері
	Компьютерлік математикалық модельдеу

Постреквизиттер

«Көліктегі басқару жүйелері» пәнін оқу барысында, пәндерді меңгеру барысында қолданылады: "Көлік процесіндегі ғылыми зерттеулердің технологиялық ақпараты", "Болжау дамыту және бәсекеге қабілеттілігін бағалау көлік жүйелерін жетілдіру", "Көліктегі тасымалдау процесін ұйымдастыру, болжау негізінде тасымалдар көлемінің және басқармасын үлгілеу".

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлімнің атауы (тақырып)	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, сағ.				
	дәріс	практик алық	зертхан алық	ОМӨ Ж	МӨЖ
1. Көлік түрлерінің ҚР әлеуметтік- экономикалық жағдайы. Көліктің жағдайы кезеңінде 2014-2020гг рөлі. Қайта құрылымдау бағдарламасы. Даму бағыттары және көлік перспективалары.	2	-	-	2	2
2. Құрылымын қалыптастыру, маркетинг, логистика және логистикалық консалтинг. Ақпараттық қамтамасыз ету логистикалық процесі.	2	-	-	2	2
3. Заманауи тенденциялары ұйымдастыру және көліктегі тасымалдау үдерісі. Көліктегі әлемдік тәжірибені талдау.	2	-	-	2	2
4. Инновациялық және инвестициялық қызмет. ҚР бойынша әлемдік экономиканың үрдістерін талдау және мәселелері экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыру.	2	-	-	2	2

5. Жолдарынхалықаралықкөлікжүйесіне ықпалдастыру. Көліктік-транзиттікәлеуетінжүзегеасыру.	2	-	-	2	2
6. Жүктасымалынэкспорттық-импорттыққатынастаталдау.	2	-	-	2	2
7. Даму болашағы халықаралық көліктік қызмет көрсету. Көліктегі халықаралық қызметі.	2	-	-	2	2
8. Магистральдықтеміржолжелісі (МТЖ) жәнеоның даму перспективалары.	2	-	-	2	2
9. Принциптері, басқаружүйесінжәнепайдалануережесі.	2	-	-	2	2
10. Жолаушылартасымалы. Басқаружүйесі, маркетингтікжоспаржәнетасымалдауөлемінің болжамы	2	-	-	2	2
11.Қазақстандажолаушылартасымалынқайтақұрылымдау	2	-	-	2	2
12. Салыстырмалыдинамикасынталдауигеружүкжәне негізгітехникалық-экономикалықкөрсеткіштері	2	-	-	2	2
13. Әдістемелікнегіздері.	2	-	-	2	2
14. Идеология жаңаәдістерінтасымалдаудыбасқару негізделетін дамуыныңтехникалықбазасынақпараттықтехнологияларкөліктегітасымалдаудыұйымдастыру	2	-	-	2	2
15. Экономикалықбасқаруәдістерітехнологиясына кешендітасымалдау процесі. Тасымалдау процесіне қатысушылардың өзара іс-қимылы	2	-	-	2	2
БАРЛЫҒЫ:	30	-	-	30	30

МӨЖ ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыптары

- 1.Қарау қайта құрылымдау бағдарламасы
2. Келешегі және даму көлік бағыттарыментанысу
3. Ақпараттық технологиялардың басқару ұғымы, олардың қазіргі кезеңде рөлі
4. Әлемдік көліктік кеңістік және іске асыру елдің транзиттік әлеуеті
5. Поездардың қозғалысын диспетчерлік басқару
6. Әлемдік көліктік кеңістік және іске асыру елдің транзиттік әлеуеті
7. Қазақстанның бәсекеге қабілетті экономикасын қалыптастыру
8. Инновациялық қызмет
9. Халықаралық көлік дәліздері
- 10.Көлік жүйесі

11. Автомобиль көлігі
12. Жүктерді жеткізу мерзімдері
13. Халықаралық көліктегі қызмет
14. Техникалық-экономикалық сипаттамалары көлік түрлері
15. Көлік тарифтері
16. Көлік шығындары
17. Пайдалану ережесі МТЖ
18. Тасымалдауды ұйымдастыру негіздері жолаушыларды, багажды, жүктерді, жүк-багажды және пошта жөнелтімдерін темір жол көлігіндегі
19. Принциптері тасымалдауды ұйымдастыру жүйесіндегі логистикалық басқару
20. Қарау басқару жүйесін тасымалдау көлеміні
21. Қайта құрылымдау бойынша іс-шаралары
22. Теміржол көлігін қайта құрылымдау бағдарламасын, Қазақстан Республикасы
23. Салыстырмалыталдау динамикасы жүкигеруді қарастыру
24. Қарау негізгі көлік түрлері
25. АСУЖТ
26. Қарау кешенді жүйесін және тасымалдау үдерісін ұйымдастыру және көліктегі
27. Автоматтандырылған пайдалану жұмыстарын басқару темір жол бағытында негізінде тәуліктік энергияның қалыпты графигі
28. Бағдарламалық-технологиялық кешенін, автоматты түрде орнату маршруттары КБП-ның АУМ
29. Қарастыру экономикалық басқару әдістері технологиясына кешенді тасымалдау процесі
30. «Теміржол көлігі» ҚР Заңы туралы қарау

Магистранттардың білімін бағалау

Пән бойынша емтихан бағасы максималды сомасы ретінде айқындалатын көрсеткіштер бойынша үлгерімнің аралық бақылауы (60% дейін) және қорытынды аттестаттау (емтихан) (40% дейін) және 100% дейін кестеге сәйкес мәнді құрайды.

Орындау графигі және пән бойынша тапсырманы тапсыру

Бақылау түрі	Тапсырманың мазмұны мен мазмұны	Ұсынылған әдебиттер	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру күні	Баллдары
Тексеру: МӨЖ дің бақылау тапсырмалары	Пән бойынша материалды меңгеруін тексеру	Дәріс конспектісі . Негізгі және қосымша әдебиеттердің барлық тізбесі	7 апта	Болып жатқан	7 апта	10

Тексеру: МӨЖ дің бақылау тапсырмалар ы	Пән бойынша материалды меңгеруін тексеру	Дәріс конспектісі . Негізгі және қосымша әдебиеттердің барл ықтізбесі	14 апта	Болып жатқан	14 апта	10
Жазбаша сауалнама	Пән бойынша материалды меңгеруін тексеру	Дәріс конспектісі . Негізгі және қосымша әдебиеттердің барл ықтізбесі	2 байланы с сағаты	Бақылау	7 және 14 апта	20
Жазбаша сауалнама	Пән бойынша материалды меңгеруін тексеру	Дәріс конспектісі . Негізгі және қосымша әдебиеттердің барл ықтізбесі	2 байланы с сағаты	Бақылау	7 және 14 апта	20
Емтихан	Пән бойынша материалды меңгеруін тексеру	Дәріс конспектісі . Негізгі және қосымша әдебиеттердің барл ықтізбесі	2 байланы с сағаты	Қорытын ды	Емтихь ан уақыты нда	40
Барлығы						100

Саясат және рәсімдер

«Көліктегі басқару жүйелері» пәнін оқу барысында келесі ережені сақтауды өтінеміз:

1. Не опаздывать на занятия.
2. Не пропускать занятия без уважительной причины, в случае болезни. прошу предоставлять справку, в других случаях объяснительную записку.
3. Во время занятий нельзя разговаривать, заниматься другими делами.
4. Пропущенные занятия необходимо отрабатывать в дополнительное время.
5. Активно участвовать в учебном процессе.
6. Обязательно выполнять домашние задания.
7. При не выполнении задания итоговый балл уменьшается.
8. Быть терпимыми, открытыми, откровенными и доброжелательными к сокурсникам и преподавателям.

1 Сабаққа кешікпеу.

2 Сабақты себепсіз босатпау, ауырып қалған жағдайда анықтама қағазын алып келу, ал басқа жағдайларда түсіндірме парағын.

3 Барлық сабаққа қатысу магистранттардың міндеттеріне кіреді.

4 Сабақтың күнтізбелік жоспарына сәйкес бақылаулардың барлық түрін тапсыру

5 Өткізілген тәжірибелік және зертханалық сабақтарды оқытушының белгіленген уақыты бойынша өтеу қажет.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз етілушілік

Автордың аты - жөні	Оқу-әдістемелік әдебиеттерді на тауы	Баспасы, шыққан жылы	Данасаны	
			кітапханада	кафедрада
1	2	3	4	5
Басты әдебиеттер				
1.	«Көлік туралы» ҚР заңы	21 қыркүйектен бастап 1994ж. №156-ХІІІ	4	1
2.	«Теміржол көлігі туралы» ҚР Заңы	8 желтоқсаннан 2001 г. №266-ІІ	3	2
3.	ҚР Президентінің "Стратегия "Қазақстан-2030"	от 17.02.2000 г. № 344	3	1
4. Атамкулов Е.Д., Жангаскин К.К. под общ. ред. Сатовой Р.К.	Қазақстанның теміржол көлігі: қайта құрылымдау және жолдары әлемдік экономикаға интеграциялану	Алматы: Экономика, 2003. – 742 с.	9	-
5. Атамкулов Е.Д., Жангаскин К.К. под общ. ред. Алиярова Б.К.	Қазақстанның теміржол көлігі: Тасымалдау үрдісі	Алматы: МТИА, 2004. – Том 2. – 642 с.	11	1
6. Грунтов П.С., Дьяков Ю.В.	Пайдалану жұмыстарын басқару және сапасын теміржол көлігіндегі тасымалдау	М.: Транспорт, 2003. – 543 с.	10	1
7. Грунтов П.С., Дьяков Ю.В.	Пайдалану жұмысын және тасымалдау сапасын басқару	М.: Транспорт, 2003. – 543 с.	10	-
8. Кобдиқов М.А.	Диспетчерлік басқару, поезд және жүк жұмысын негізінде автоматтандыру тасымалдау процесін оңтайландыру	Алматы: Ғылым, 2005. – 289 с.	8	1
9. Белов И.В.	Теміржол көлігінің экономикасы	М.: Транспорт, 2002. – 351 с.	15	3
Қосымша әдебиеттер				

10. Кобдиқов М.А., Мустапаева А.Д., Ахметов Е.Т.	АДЦУ жұмысын пайдалануды жетілдіру	Алматы: КазАТК, 1996. – Вып. 1. – С. 15-20.	2	-
11. Сарсембаев Б.К.	Поездық және жүктем ір жол торабының жұмысымен басқару	Алматы, 2004. – 156 с.	3	-

Өзін өзі бақылауға арналған сұрақтар

1. Ақпараттық жүйелердің жіктелуі
2. Қарапайым операциялардың ақпараттық процестері
3. Ақпараттық кешенінің технологиялар тасымалдау процесін басқару
4. Ақпараттық кешенінің технологияларының маркетингтің, қаржыны, экономиканы басқару
5. Ұғымдар мен негізгі жүйесі ақпараттық кодтау
6. Деректер беру желісі, темір жол көлігіндегі
7. Жүйелерді жіктеу және деректерді беру
8. ӘСП жұктасымалдауымен
9. ӘСП жолаушыларды тасымалдау
10. Қазіргі заманғы жағдайында тасымалдау процесі